

1

ЧУЖИНЕЦЬ

Повітря вже нагрілось і після холодної ночі струменіло золотавим серпанком над прибраним полем, за яким на пагорбі стирчала чуприна старого лісу. Було тихо.

Гілка пильно роззирнулася довкола і, не помітивши ні душі, скинула з себе стару сукняну куртку, стягнула чоботи і, залишившись у голошийці, що доходила майже до колін, вляглася на осонні узлісся. По тілу розлилася насолода.

У височині, просто над нею, упіймавши висхідний потік, кружляв чорний шуліка. Вона любила дивитись у небо — будь там птахи, чи хмари, чи зорі. У небі завжди було щось іще, окрім того, що бачили очі... Якоїсь миті чорний шуліка застиг, і мить затягнулася.

Перекотившись у тінь, Гілка підтягла до себе лук зі стрілами і батьківський ніж — переодягненій хлопцем і при зброї, їй було спокійніше на дорогах. Сунула долоню під потилицю і запустила пальці у світлі, по-хлопчачому короткі вихори. Вставати не хотілося, а сідлати Руду і мчати до нових поселенців у Вовчу балку — тим паче. Вона позіхнула. Якщо зараз себе не пересилить, то засне, а якщо не засне, то розпочнеться новий небезпечний день.

Вовча балка лежала поміж буйнотравих пагорбів, осторонь міст і поселень. Нею протікав широкий струмок, а обабіч, на пологих схилах, виросло зо два десятки дворів із приземкуватими зрубами, обнесених високими огорожами. Вовки тут якщо колись і водилися, то тих часів ніхто вже й не пам'ятав.

У дім Гілка йти не стала. Пакет передала старості на порозі, там і отримала платню. Нові поселенці мали свої закони і вміли домовлятися з місцевою владою, а якщо домовленості переривалися, то шукали інші місця поселення. Мало хто з посильних хотів із ними зв'язуватися. Гілку вмовила лише подвійна платня.

Сховавши за пазуху гаманець, який мізерно гладшав, спритно злетіла в сідло. Серед дворів, що примикали один до одного, вона почувалася незатишно. Високі тини зі щільно сплетеного гілля, обмазані глиною з кіз'яком, обмежували кругозір і глушили звуки. Довіряти своїм очам і вухам тут було не просто.

— Агов! Малий, постривай!

— Чого ще? — Гілка приготувалася вдарити шенкелями в боки Рудої, і кобила миттєво відчула її напругу.

Староста зупинився, даючи зрозуміти, що наміри його чисті, але погляд Гілки тривожно ковзнув по найближчих будівлях.

— Ти провідником пішов би... за сотню чорних монет? — тихо спитав він і, наближаючись, іще тихіше додав: — Половина — моя. Або знайду іншого провідника.

Пів сотні чорних монет — то виклик долі. Насунувши шапку майже на очі, Гілка знову оглянула двір. Тільки вона, верхи на своїй кобилці, та староста — високий сухотілий мужик, що вибіг за нею із заманливою угодою. Надто заманливою.

— Куди вести треба?

— До Брами.

Вона відмахнулася.

— А ти гадав, що сотню чорних монет дають за абищицю? — Староста нетерпляче смикав сережку в лівому вусі. — Урожай зібраний, починається пора ярмарків, купці збираються в артіль. Якщо ця добра людина захоче, то зможе приєднатися до них. Та й наших теж буде тепер на дорогах чимало.

Гілка замислилась. У пору ярмарок усі торговельні шляхи оживали. Нові поселенці теж вилазили зі своїх нір — вешталися в натовпі, полегшуючи чужі кишені. Вони знаходили безліч способів заробити на чийсь неувважності та наївності,

однак навряд чи комусь із них баглося ризикнути своїм життям. Ризик — це завжди ваги, на одній шальці яких лежить те, що ти не хочеш втрачати.

— То що, малий? — Уїдлиий позір старости вивчав юного вершника. — Погоджуйся.

Стати заможною за одну поїздку пропонували нечасто. Гілка вийняла з дорожнього мішка акуратно згорнуту карту, що залишилася їй від покійного батька. На старому пергаменті його позначки супроводжували всі пройдені ними шляхи. Брама була за межами Великого світу, і навіть за межами світу Іншого, у Головному хребті, який розтинав Оксиморон¹ майже навпіл. По той бік Головного хребта лежали Землі Морока, останнього з чаклунів, яким лякали малих бешкетників суворі няньки. І Землі Морока, і Брама, що вела в ті Землі, й долина Одкровенень на краю Іншого світу — все це викликало у розумних людей бажання триматися від них якомога далі.

На ґанку за спиною старости з'явився чоловік і попрямував до них. Рухався він стрімко і безшумно. Не місцевий — безбородий, коротко стрижений, одягнений у шкіряний дорожній костюм, яких не носять у їхніх краях.

— Це твій провідник? — поцікавився незнайомець.

— Так. Його батько був провідником, і батько його батька, — охоче збрехав староста.

— Дитя.

— Чому ж дитя? Шістнадцять урожаїв зібрано за його життя.

Гілка промовчала, що один урожай староста їй накинув. Вона дивилася на чужинця згори вниз, зважуючи свої можливості. З-під його плаща виднівся наконечник шабельних піхов, дорожній костюм був доволі потертий і запилений, як і високі добротні чоботи зі шпорами. Вершник, і проїхав чимало. Вона пам'ятала про пів сотні, що чекали на провідника,

¹ Оксиморон — вираз, що складається із двох суперечливих і взаємновиключних слів або фраз, народжуючи нове поняття. Тут — поєднання двох світів-антиподів: Великого світу й Земель Морока. До Оксиморону також входили острови, деякі з них були нанесені не на всі карти. — Тут і далі прим. авторки.

думала про ризик, на який довелося б іти, й намагалася вгадати, хто перед нею.

— Ти зможеш провести мене до Брами? — запитав у неї незнайомець.

— А ти чув про долину Одкровенъ і про Землі Морока?

Гілка спостерігала за новим обличчям — блідим, чисто виголеним, непроникним, на якому глибоко сиділи жовто-карі очі й видавався великий, із горбинкою ніс. Староста не зводив погляду з того самого лиця, намагаючись устроювати слово і переконати чужинця в тому, що провідник своїм запитанням не відмовив йому, а тільки застеріг.

— Я можу довести тебе до Копалень, — запропонувала вона, вирішивши, що це єдиний правильний вихід. — А там знайдеш того, хто поведе тебе далі.

Навряд чи йому вдасться знайти провідника до Брами у Головному хребті, але це вже не її клопіт.

— Погоджуйтесь, — підхопив староста, зрозумівши, що угода може зірватися. — У наших краях більше ніхто не візьметься їхати у таку далечинь.

— Ніхто, — підтвердила вона, спішуючись.

Після того, як була обговорена майбутня подорож і куплені змінні коні, Гілка з незнайомцем залишили Вовчу балку. За супровід до Копалень чужинець погодився заплатити лише п'ять чорних монет, із яких вона одну віддасть старості по поверненні. Чотири монети — значно менше, ніж обіцяв новий поселенець спочатку, але краще бути живою з чотирма, ніж мертвою при обіцяній половині сотні.

Від Вовчої балки до Копалень було десяток днів спокійної їзди, кожні два дні чужинець мав давати їй по одній монеті. Сліпо вірити у таких випадках вона не вміла. Кожна монета означатиме, що подолана частина шляху не задарма.

Сонце хилилося до рваної смуги далекого лісу, подовжуючи тіні і розсіюючи м'яке надвечірнє світло. Зліва від вершників простягалася стерня, праворуч лежали пасовища. Гілка їхала трохи попереду, думаючи про несподіваний поворот подій. Чорні монети були в ужитку у великих містах,

де укладалися великі угоди. Ті монети відливали з металу, такого ж чорного, як і Безодня Прокляття, яку ніхто ніколи не бачив, але її згадували щоразу, коли говорили про цей метал. У давнину за єдину монету можна було купити в столиці кам'яний будинок зі слугами та виїздом. Тепер однією монетою можна розрахуватися лише за зруб¹. Але для Гілки і це здавалося неймовірним багатством — для Гілки, яка до пуття не уявляла, на що можна витратити чотири чорні монети, якщо тобі не потрібні чотири зруби.

Вона подумала про чужинця, який обіцяв сотню, і про те, що він вельми обізнаний із Землями Морока, якщо готовий викласти цілий статок, щоб знайти провідника в ті краї. Потім подумала, що він або божевільний, або безстрашний — мандрувати без охорони із таким багатством, привертаючи увагу своїм вороним породистим жеребцем, коли на дорогах вбивали і за дрібняки.

Гілка змалку знала про коней усе, що було про них відомо у Великому світі. Такий красень — мрія стародавніх родових маєтків і привілей царициних конюшень. Високий, із благородною головою і довгою шиєю. Груди міцні, живіт сухорлявий. Ноги сильні, жилаві. За нього в столиці дали б чимало... а найвірогідніше, відібрали би, стративши власника як злодія. За що — знайшли б.

Староста встиг шепнути, що незнайомиць прибув іздалеку, і поспіхом додав, що, мовляв, такі багатії можуть мати свої забаганки. У чужинцеві справді було щось владне. Він ні про що не розпитував, нічого не розповідав про себе — їхав мовчки, і, здавалося, знав те, про що не знає ніхто.

Діставшись завидна до поселення, де можна було заночувати, вони зупинились у гостьовому обійсті. Народу там набилося, наче бліх на старому собаці.

Така тиснява у гостьових зрубках була тільки в пору врожаю і пору ярмарків, коли спека відступала, а пора похолодання лише посилала перших нічних гінців. Через два місяці почнуться проливні, і шляхи розміє. Сльота-ляпавиця швидко знайде охочих домовати. А поки що дороги

¹ Зруб — будинок, зведений з колод чи брусів, які укладають горизонтальними рядами і з'єднують на кінцях за допомогою зарубок.

дриготіли від важких підвід, туманилися пилом путівці і над плетивом шляхів неслися лемент, пісні й добірні лайки. Отож і тут, у гостьовому зрубі, все гуло від безлічі голосів і стояв густий дух поту, диму та різних страв.

За охайними невеликими столами вечеряли купці, які збирали артіль. Ситі та напідпитку, вони навперебій хвалилися, сперечалися і гадали, за яку ціну піде зерно і сталь та чи привезуть із островів спеції та шовк. Остеронь, за вузьким довгим столом, схожим радше на високу лавку, сиділи лахмітники, дрібні крамарі та ремісники. Хтось ховав під себе зношені личаки і голодним поглядом нишпорив навкруги, хтось зосереджено жував, а комусь судилося голодним лягти спати — тут-таки, під стінкою на долівці.

Окрім дружини господаря, яка прибирала зі столів брудний посуд і розносила замовлення, у загальній кімнаті не було жодної жінки. Гілка тихо шмигнула за своїм супутником до вільного столу, під маленьке запітніле віконце, що майже не пропускало світла.

Гарячий бульйон із курячими тельбухами став чудовим завершенням дня. Вона їла з апетитом, навіть якщо доводилося задовольнятися крайцем житнього хліба. Услід за бульйоном Гілка змолотила миску ячної каші, приправленої хрінном з обсмаженою цибулею, два варені яйця і випила кухоль квасу. Чужинець замовив собі лише яєшню і склянку води.

— А можна ще чогось солодкого? — не розгубилася вона.

Їй принесли рум'яні пиріжки з сиром та окріп із м'ятою. Гілка їла, розтягуючи задоволення від смачної та свіжої здоби, роздивляючись відвідувачів і прислухаючись до розмов.

Купці, які збиралися артіллю в Копальні, говорили, що їдуть туди востаннє, що вигоди мов кіт наплакав, а витрати зростають, але в основному лякали один одного озвірілими упослідженими. Їй уже доводилося чути про те, що злочинці, які втікали з тюрем і копалень, селилися в сусідньому лісі й дичавіли. Упосліджені нападали на мандрівників, не залишаючи живим нікого, пожирали трупи, і тепер купці, щоб потрапити в пору ярмарків у Копальні, наймали посилену охорону.

Гілка не бувала раніше в тому лісі й про упосліджених нічого достеменно не знала. Батько казав, що в кожній

людині живе щось від дикуна, і за певних умов можна стати гіршим за того, кого звинувачуєш у злочині. Будь-яка дія має першопричину. Але всі свої абстрактні висловлювання він щоразу підсумовував конкретним: немає виправданого ризику, поки ти не усвідомлюєш, заради якої мети живеш. Із останнім Гілка погоджувалася лише частково, здогадуючись, що за батьковими словами криється щось набагато значуще, ніж те, що лежить на поверхні...

Чужинець теж прислухався до розмов навколо. Він відкинув за плечі свій плащ; коричнева шкіряна куртка була на ньому як улита.

Гілка скинула шапку на коліна і почухала потилицю. Балаканина про упосліджених і всілякі страхиття знову полізли в її нашорошені вуха.

Налякані дикунами, мешканці Копалень роздерли найбільшу у Великому світі пуцу, що простягалась, як і Головний хребет, із півночі на південь через увесь Оксиморон. Тепер на карті навколо Копалень темніла бура пляма долини Наметнів, яка, наче іржава бляшанка, перехоплювала посередині довгий темно-зелений пас лісу Упосліджених.

Пирого вже не вмщались у шлунок, і Гілка дістала з кишень чисту ганчірку, щоб загорнути решту в дорогу. Чужинець спокійно спостерігав за нею...

Вона прокинулась, коли паморозь прихопила землю, а в кімнаті вихолонув припічок. Однак розбудив її не холод. Гілка підтягнула ковдру... і раптом зустрілася з поглядом чужинця. Він дивився крізь неї без жодного виразу на скам'янілому обличчі. У передсвітанковому світлі його лице здавалося мертвотно-блідим. Вона кліпнула очима раз, удруге, відчувши, як по спині побігли мурахи.

Її супутник продовжував спати із розплющеними очима.

Гостьове подвір'я залишилося за спиною із першим сонцем. Гілка довго не могла змиритися з тим, що чужинець почав нав'язувати умови, не обговорені раніше. Вони об'їжджали міста і родові маєтки, зупиняючись на ночівлю

в поселеннях, віддалених від основних шляхів. Петляючи, мали прискорюватися і скорочувати постійки.

Позаду залишилося місто Ста Палаців, у якому ніколи не було й десятої частини того, що звучало у помпезній назві, мануфактурні міста-близнюки, Озерний край. Вершники переправилися через дві річечки, перетнули Сонний гай. Чужинець жодного разу не змінив свого жеребця.

Коли до Копалень залишилося два дні їзди, відбулася неприємна розмова. Супутник наполягав, щоб вони зробили гак і під'їхали до долини Наметнів із півдня. Це означало, що їм доведеться їхати зайві шість-сім днів, а головне — проїжджати через ліс Упосліджених, та ще й із ночівлею в ньому.

— Ми не виберемося звідти живими, — заперечила вона.

— Іще п'ять чорних монет я додам до тих, що вже обіцяв.

— Надто небезпечно. — Гілка вміла боятися і не вважала це ганебним.

— Я додам не п'ять монет, а десять.

Укотре вона засумнівалась у його здоровому глузді. Продавати своє життя хай навіть за стільки Гілка не збиралася.

— Двадцять чорних монет.

— Усього? Чи до вже обіцяних?

Із наближенням до лісу Упосліджених поселення й оброблені людиною поля траплялися все рідше, стада великої рогатої худоби змінилися купками лякливих кіз, путівці пішли вузькі, порослі травою. В останньому поселенні чужинець закупив усе необхідне на кілька днів. Цього разу Гілка погано спала. Думки про те, що наступної ночі на них чекає ліс Упосліджених, проганяли сон. Вона вкотре замислилася про те, чи так вже й потрібні їй два десятки чорних монет. Мрія про безтурботне майбутнє і страх перед значним ризиком боролися без очевидних переваг, поки вранці чужинець не поклав у її долоню чергову обіцяну монету — чорну, з точеним профілем Першої цариці¹.

¹ У Великому світі Першу царицю, від якої пішла династія цариць, вважали покровителькою всіх, хто потребував покрови. Її зображення використовували також як знак влади.

ЛІС УПОСЛІДЖЕНИХ

Вони в'їхали у Ліс Упосліджених. Дикий, непривітний, він не зустрічав гостей проторованими шляхами. Всі дороги в ньому давно перетворилися на стежини, а давніші стежки зникли. Буйна парость наступала всюди, де можна було вчепитися за життя. Сонця ставало дедалі менше, тіні густішали.

Гілка їхала у супроводі єдиного чоловіка, який за всієї своєї сміливості навряд чи зможе протистояти дикунам. І навряд чи впертий чужинець розумів, на яку небезпеку їх наражає. Ліщина підступала з обох боків їхнього шляху, і окрім неї та вузького проходу перед собою, Гілка нічого не бачила.

Вона добре вміла стріляти з лука, із яким не розлучалася. Батько навчив її метати ножі та плавати, виживати у лісі й серед людей. Але при цьому вона засвоїла давню мудрість: якщо є можливість unikнути бою, то уникай. Гілка намацала батьківський ніж у дерев'яних піхвах на поясі, перевірила, чи під рукою металеві ножі. І знову вилаяла про себе чужинця.

Увечері вони звернули зі стежки, спішилися і далі повели коней за повіді. За ліщиною стіною стояли дуби — тонкі, високі, чорні. Під ногами шаруділо їхнє різьблене листя, що тужаво сховало землю і вигнало траву на галявини.

Відшукавши місце ночівлі неподалік від кринички, створеної природою у байраці, прив'язали коней коротко на

чумбур і, знявши із сідел перекидні сакви, послабили підпруги. Повечеряли. Мовчки. Потім вона обстежила місцевість і прикинула, на яке дерево можна буде залізти у разі загрози...

Сутінки підтягли холодну вогкість. Чужинець запропонував розпалити багаття, але Гілка відмовилася. Дим сповістив би упосліджених про їхню присутність. Вона вийняла із дорожньої торби бараницю, постелила її біля дерева, де присів чоловік, і примостилася поруч із ним. Староста нових поселенців помилявся щодо його належності до панства.

Холоднішало все відчутніше, але сильнішим за холод був страх стати чиеюсь вечерею. Гілка вглядалась у ліс, який поглинала темрява, і прислухалася до шурхотіння, що підповзало звідусіль. Окрім дикунів, її турбував і майбутній розрахунок. Що заважає супутнику позбутися її наприкінці шляху? Надто легко він пообіцяв два десятки чорних монет... І хто він? У яких краях кажуть про монети «двадцять», а не «два десятки»? Він мало їсть, спить із розплющеними очима... Що йому потрібно за Брамою?

Неподалік пронизливо крикнув нічний птах.

— Тобі треба поспати, — сказав чужинець. — Я вартуватиму.

Він зняв із себе плащ і накрив її. Під тонкою шкірою була м'яка підкладка, стало напрочуд тепло. Гілка вмостилася зручніше, обійнявши дорожній мішок... Неможливо заснути в лісі, де чийсь голод і лють могли обірвати твоє життя, немов тонку павутинку. З-під напівопущених повік вона вдивлялася у пільму, згадуючи часи, коли поруч був батько і було кому за неї заступитися... Десь за її спиною тріснув тонкий сучок. Гілка насторожилася. Чим допоможе шабля чужинця, якщо на них нападуть? Хіба що затягне кончину.

— Спи, — тихо й наполегливо наказав чоловік.

І ліс відступив...

Вранішнє сонце розбудило Гілку після міцного сну.

— Треба рухатись далі, — нагадав чужинець, оглядаючи коней і перевіряючи підпруги.

Вона підвелася на лікті, але тут-таки впала — руки і ноги не слухалися, плече і бік заніміли. Зробивши зусилля, Гілка все ж таки підвелась із землі. То був не сон — то було провалля. Якби вона напередодні ввечері пила щось, окрім джерельної води, і їла щось, окрім пирога, витягнутого із власної торби, то вирішила б, що їй підлили сонного зілля, і підлили з лишком. Так міцно заснути у лісі, сповненому небезпеки, було неймовірно. Вона розтерла занімілі ноги і спину, потім відійшла за кущі, щоб справити потребу.

Комарі завзято намагалися примоститися на незахищені одягом пальці, обличчя, шию. Над горбочком, який вона оминала, із гудінням зависла хмара чорних мух. Гілка спіткнулася — корчів було майже не видно під шурхітливим килимом... Вона нахилилася. Щось сталося неподалік їхньої постійки, і то зовсім недавно — чиясь пролита кров іще не встигла висохнути і блищала на старому пожовклому листі.

Гілка випросталась і швидко рушила до коней.

— То був упосліджений? — запитала вона вже по дорозі.

— Вовки, — відповів чужинець, який їхав услід за нею.

Вона не повірила. Скоса глянула ліворуч і праворуч: за-рості, як і вчора, підступали до самої стежки. Гілка уявила себе сплячу під дубом — сплячу в той час, коли поряд ходила смерть. І знову здивувалася, як могла нічого не почути.

Незабаром густа ліщина змінилася високими буками та рідким підліском. Тепер непомітно підібратися і зненацька напасти на них було неможливо. У животі Гілки забурчало від голоду. Але сніданок, навіть пізній, не відбувся.

— Стій! — Чужинець зробив застережливий жест, і Гілка натягла поводи. — Чуєш?

Дослухавшись, вона нічого не завважила. Чоловік оминув її верхи і зупинився. Подавшись корпусом уперед, він завмер і раптом наказав їй забратися зі стежини і за одним ходом забрати змінних коней. Його темний шкіряний плащ, що спадав по крупу вороного жеребця, зник із поля зору.

Очікування стало іспитом. Гілка намагалася поводитись якомога спокійніше. Якщо Руда злякається і помчить, то перший же низький сук виб'є вершницю із сідла, і дикуни потішаться

легкою здобиччю. Тиша стала приголомшливою. Вона спробувала пригадати, коли зробилося так неприродньо тихо.

І ось Руда переступила з ноги на ногу — нетерпляче, вітаючи повернення нового друга. Гілка побачила знайомий силует і полегшено зітхнула: якщо й судилося загинути в цьому лісі, то принаймні не зараз.

Чужак якийсь час мовчав, потім попросив карту. Побіжно оцінивши її скарб, запитав, де старий Купецький шлях відносно стежки, якою вони просувалися.

— Праворуч.

— І коли ми маємо, по-твоєму, його перетнути?

Гілка здогадалася, що промахнулася у розрахунках, однак анітрохи не знітилася. Так і сказала, що карта стара, а стежки змінюються. Напрямок правильний, відчутно помилитися вона не могла. І не втрималася:

— Там упосліджені? Ти бачив їх?

— Там загін найманців.

— Найманці з артиллерією купців?

— Просто найманці.

Ця звістка була не краща за ту, яку Гілка очікувала почувти, і вона вкотре запитала себе, навіщо вплуталася в цю халепу...

Її життя коштувало у Великому світі не більше, ніж паршива вівця. Для таких, як Гілка, вибір був невеликий. Багато людей голодували і перебивалися від урожаю до врожаю, віддаючи три чверті вирощеного і зробленого збирачеві податі, і їм не потрібен був зайвий рот, навіть зі спритними руками. Дівчина, що залишилася круглою сиротою, могла піти в служіння до заможного поселенця — шкребти підлогу, виносити нічні горщики, стояти до запаморочення на кухні, а потім давати змогу господареві втолити його хтивість. Могла найнятися в одному з ближніх міст і робити те саме, з тією лише різницею, що довелось б задовольняти похоть не тільки господаря, а й будь-кого, кому він надумав би її запропонувати. Тому батько і брав Гілку із собою, перевдягав хлопчиськом, учив виживати... Гідність залишалася одним із тих життєвих надбань, які мали вагу в її власному світі

цінностей. І думка про те, що одного разу не доведеться озиратися, ховатися чи втікати, штовхала її на ризик.

— Їдьмо.

І Гілка знову підкорилася.

Вони перетнули старий Купецький шлях, коли сонце стояло вже високо. В одному з ярів виринув чистий струмок, і чужинець погодився зробити коротку постоянку. Гілка вмилася, напилася і наповнила флягу свіжою водою. Бурдюки були повні з ранку. Вище за течією на м'якій від вологи землі чітко позначилися сліди чи то вовка, чи то собаки. З навітряного боку коні спокійно пили воду з того самого струмка. Вона придивилася. Відбиток великий, витягнутий, пальці притиснуті, пазурі спрямовані всередину — вовк...

Уперше за день поївши, вони продовжили путь. Гілка роззиралася на всі боки, але не знаходила нічого, що б нагадувало про присутність дикунів — ані слідів, ані прим'ятої трави, ані зламаного сучка. Навіть павутинки, що тяглися над стежкою, залишалися недоторканими доти, доки Гілка та Руда їх собою не зривали.

Сонце пронизало крони дерев щедрим світлом, і ліс перетворився на яскравий намет, зовсім не схожий на обитель озвірілих упосліджених. Пуща, яка похмуро їх прийняла, тепер привітно відпускала...

Гілка полегшено зітхнула. Ліс Упосліджених був позаду. Дерев змінювалися поодинокими кущами, земля стала м'якшою і пагорбистою, соковита трава доходила коням до колін. Теплий вітер уже доносив запах Тухлої річки, що протікала поблизу.

— На землю! — тихо наказав чужинець.

Гілка, зістрибнувши з кобили, упала в траву і на животі доповзла до найближчого куща — розлогого, із колючим гіллям, усіяним дрібним мляво-зеленим листям. Чужинець стрімко спішився, але перш ніж залягти, шикнув на свого жеребця, і той слухняно пішов у ліс, виводячи за собою Руду і змінних коней. Гілка зняла шапку і підвела голову, щоб

побачити бодай щось, окрім трави. Край лісу стояв дугою, і його добре було видно з укриття. Ні найманців, ні упосліджених... ні коней. Тихо довкола, ні душі. Вона глянула на чужинця і хотіла вже підвестися, як він жестом наказав їй замрети.

Сприкрено зглитнувши, Гілка тихо лежала в траві. Чужак не зводив очей з узлісся. Гілка виглянула у віконце, що утворилося в сплутаних вітах куща. Від далекого краю лісу відокремилася кілька темних силуетів, потім іще й іще. Вершники. Їх було більше десятка. Змінні та в'ючні коні підказували, що загін мав намір подолати чималий шлях.

Гілка знову перевела погляд на чужинця — той теж стежив за найманцями. Але скидався він радше на мисливця, що причаївся в засідці, ніж на того, хто ховався від ворога. Вона прикинула віддаль до лісу й до очерету. Якщо їх помітять, то доведеться бігти назад, хоча навряд чи вдасться змусити свої ноги рухатися швидше за кінські.

Утім, загін, не наближаючись до них, перетнув поле і зник в очеретяній стіні. Десь там був прохід.

ЗМІСТ

Частина перша.	5
1. Чужинець.	7
2. Ліс Упоследжених.	15
3. Долина Наметнів.	21
4. Угода за Дівочим бродом.	32
5. Таємними ходами.	39
6. Копальні.	47
7. Будинок Очікувань.	56
8. Сховище у Сховищі.	64
9. Тюрма.	72
10. У покинутих кварталах.	82
11. Мала рада.	88
12. Хлопчик чародія.	93
13. Жах і надія Копалень.	100
14. Про сторожа-втікача.	106
15. Внутрішній ворог.	115
16. У кімнаті мисливських трофеїв.	123
17. Полювання на Вогняну Лисицю.	132
Частина друга.	139
18. Альянс трьох чаклунів.	141
19. Диколист.	149
20. Закляття втаєння.	157
21. Обітниця невтручання.	166
22. Тривожна звістка.	174
23. На шляху до Глухого відрогу.	182
24. Третя Віщунка.	187
25. Глухий відріг.	194
26. Долина Одкровень.	200
27. Син чародія.	205
28. Школа недовіри.	212
29. Ситуативний союз.	220
30. Там, де губиться час.	226
31. Дочка мовчуна і син чародія.	233
32. У кожного своя гра.	240
33. Три новини для Тхора.	248
34. Друга частина обіцянки Вогняної Перлини.	253
Післямова.	262